

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תקנב

ערב ש"ק פ' וארא, מבה"ח שבט ה'תשס"ה

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" – בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שנת הק"ג להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ושנת הג"ן לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכי"ר

לעילוי נשמת

הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד

ב"ר יהודא לייב ע"ה

שגלוב

נאסר לרגלי מסירות נפשו בעד החזקת היהדות

ביום ד' תשרי ה'תרח"צ

ונרצח במאסרו ביום כ"ה טבת ה'תרח"צ

ת. נ. צ. ב. ה.

*

ולזכות

זוגתו הרבנית מארייאשא שתליט"א

לאריכות ימים ושנים טובות

ומתוך בריאות הנכונה

Eli Shagalov

B"H

HAIMISHE DRIVER
CAR SERVICE

24 Hour Service
15 Passenger Available

CellPhone: (323) 842-3666
Email: haimishedriver@yahoo.com

ב"ה

3 דבר מלכות

לא להשלים עם המציאות / משיח ש"פ וארא היחשמיז

8 זמן הגאולה

רעידות אדמה ושייכותם לבני ישראל / הזמן הנוכחי ופרשת השבוע באור הגאולה

10 המעשה הוא העיקר

הידיעה שמעוררת ופועלת להשלים את כל מעשינו ועבודתינו / הוראות למעשה בפועל

13 ניצוצות של משיח

אין לסמוך על גלגול הבא... / לקט קטעים קצרים ופזמונים בעניני גאולה ומשיח

14 כתי"ק - פרסום ראשון

הקשר הפנימי בין אשר ליוסף בנוגע להגאולה / צילום מהגהת שיח ש"פ וארא היחשמיז

המדורים "דבר מלכות" ו"זמן הגאולה" מוקדשים

לעילוי נשמת אורי אהרן יואל בן יוסף ארי לייב ז"ל - גלב"ע ביום ב' טבת ה'תשכ"ב
ולעילוי נשמת פאולין רות בת ר' יצחק ע"ה - גלב"ע ביום ב' דחה"ש, ז' סיון ה'תש"ס
ולע"נ מרת חשא ב"ר נטע אורי ע"ה ובעלה ר' יוסף ארי לייב ב"ר משה באר ע"ה
ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה שנאל
יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים העווד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
ולזכות זוגי - תבלחט"א - מרת ח'י רחל בת שפירנצא שנאל
ולזכות כל בני משפחותיהם שיחיו - לברכות עד בלי די

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל: 718-989-0194

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית שמואל, מיקוד: 26109 • טלפקס: 8715-770 (04)

דואר אלקטרוני: yechi@770.org.il • אינטרנט: http://www.torah4blind.org

בס"ה

בפרשיית ח'ית ואני אקשה נתי, תבואה, שהבן המשיח לא יקרא מבין שכל המכה
ומכה פעלה דבר מסויים אצל פרעה ומצרים ואני שיעדין לא הסכים פרעה
לשלוח את בניו, ולדוגמא דם - שהוכרזו המצרים לקנות מים מבניו. כנים
"ואעכ"פ אלקים הוא", ועדין במקומו שלאח"כ - "הורא את דבר ה' היום
מפני עד שפרעה אמר "לכו נא הנברים ועבדו את ה'". ולכן ה"י צורך בשהיה זמן
בין כל המכה ומכה - כדי שיוכלו המצריים להתכונן בדבר ולהסיק מסקנות מהן
לא תפסנו.

אז מלשון רש"י משמע, לכאורה, שהסיבה היחידה האיתה יתנה כנגד
הפעולה שפעלה אצל המצריים (וטבלאחי"כ "אין נחת וחת באיכות לתת לב
שלם לשיכ"י), כי אם, כדי שישראל יכירו את נבואתו של הקב"ה - "הסירו את
גבורתי... כדי שישמעני ישראל יוראני" (ועד שהצורך להביא רא"י מפתוק
בעפניו), ואי"כ, למאי נפק"מ שבכל זאת נפעלה אצל המצריים אותו פעולה
מסויימת ע"י כל מכה ומכה, שבגלל זה יה"י צורך העכב את בניו בגלות מצרים
מי"ך זמן נוסף?

ב) זה בנוגע לפעולה על המצרים - הרי עיקר פעולתה של המכה היתה,
לכאורה, בשעת מעשה, באותו שבוע שהיתה המכה משמשת בפועל, שלכן,
כאורה זמן ה"י פרעה נוכח לשלח את בניו, "העתירו אל ה' יוסף נתי ואשלחה את
העם", וטבלאחי"כ כשתבטלה המכה - "יהי"ך לב פרעה ולא ישמע אליהם",
"ולא שלח את העם", לפי שנתבטל הפחד והמורא מה'.

ואי"כ, עדין אינו מובן: מהו הצורך דרובו זמן כל כך בין מכה למכה -
"שלשה חלקים (כלומר, ג' שבועות) ה"י מע"ה ומתרה בהם" - לכאורה, כאשר
המכה משמשת רביע הודש (שבוע שלם), יש מספיק "שהות זמן להווכח
בפעולתה של המכה ולהסיק את המסקנה מהן, ואי"כ, מהו הצורך בני שבועות
והספים (כהקדמה למכה הבאה) - "עכ"כ אין פעולת המכה?

וגם: מאי טעם כל המכות ממשך חושך ובכורות שביניהם לא היו זמן
ממושך (שהרי התראה דמכות בכורות נאמרה מיד לאחר מכת חושך, "בעשרו
לפני פרעה נאמרה לו נבואה זו, שהרי משיבא לפניו לא הוסיף ראות פניו" -
פרש"י בא"י, ה'.)

ג) בנוגע לדוגמא בקשר למכת דם, שהוכרזו המצריים לקנות מים מבניו
- מקור הוברים הוא במדרש (שנורי"ך פ"ט, ט.) "מסכת דם העשירו ישראל,
כיצד המצרי וישראל בכית אי והגינות מלאה מיט, ומצרי... מוציאה מלאה דם,
וישראל שותה מים מתוך הגינות, והמצרי אומר לו תן לי בידך מעט מים, ונתתן
לו, ונעשר דם, ואומר לו נשתה אני ואתה מן קערה אחת, וישראל שותה מי"כ
ומצרי דם, וכשה"י לוקח מישראל כדמים ה"י שותה מי"כ, נכאן העשירו
ישראל", אבל, בפירוט רש"י, פשוטו של מקרא - לא הובא ענין זה.
(ייתירה מזה - מכאור בלכרי"ש (ח"י"א ע"י ג' י"ג) ש"פ פשוטו של מקרא,
כי מכות הראשונות היו גם בישראל).

ואורי אשר להביא דוגמא לפעולת המכה - ע"כ דבריו רש"י ופירשתנו
ח. (ז) י"ט טעם באורה ככל מכה ומכה לפה זו ולמה זו, בטכס"י מלהיות כא
עליהם כסדר מלכות כשצרה על ע"ה, בתחלה מקלקל מעינותי, ואח"כ הוקיען
עליהן ומרעין עליהן כשיפרות כדי ליראם ולבהלם, וכן העפרה"ם מקרקרים
והומים וכו', כדאיא במדרש רבי תנחומ"י.

Handwritten notes in Hebrew, including the name 'אורי אהרן יואל' and other illegible text.

Handwritten notes in Hebrew, including the name 'אורי אהרן יואל' and other illegible text.

המדור מוקדש לעילוי נשמת האשה מרת מרים בת ר' אליהו וג'מילה ע"ה אלבז

נפטרה במוצאי שבת קודש פ' בלק, אור לט"ז תמוז ה'תשס"ד - ת.נ.צ.ב.ה.

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים העווד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והיא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נרבת: מרים, מרדכי, יעקב ודניאל בני מאיר ופרלה שיחיו לוי

הקשר הפנימי בין אשר ליוסף בנוגע להגאולה

בקשר עם פ' השבוע ולקראת יו"ד שבט, הבאנו ב' צילומים מיוחדים (מוקטנים) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על הערה 61 בשיחת ש"פ וארא ה'תשמ"ו, וממענה לשאלות המניחים בביאור פרש"י שנתבאר בשיחה זו (השיחה נדפסה בהתוועדויות תשמ"ו ח"ב ע' 378 ואילך. הצילומים שלפנינו נדפסו שם בהערה 66 (צילום א') ובעמוד 9-398 (צילום ב'))

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

צילום א' (בסוף עמוד זה):

כ"ק אד"ש מה"מ הוסיף לאחרי התיבות "ובלי זאת לא יכלו לצאת ממצרים": (שהרי **השבע השביע יוסף ע"ז**). [וראה עוד עד"ז ב'התוועדויות' שם בשוה"ג להערה 66].

צילום ב' (בעמוד הבא):

כ"ק אד"ש מה"מ הקיף בעיגול את התיבות "ריבוי האותות" וכתב: **ולכן פשוט שהי' צ"ל משך זמן ומכות נפרדות - ואין רש"י מפרש בזה כלום כ"א אך ורק בענין נפרד.**

על קטע המתחיל "וגם: מאי שנא" כתב כ"ק אד"ש מה"מ בצידו: **קשיא בחומש ולא בהמדובר.**

בסוף הקטע שאחריו כתב: **זוהי הוספה ע"פ המדרש**

רש"י **פירש יתרה מזו** (ז, יז) ובה מתרץ דרך אגב למה התחיל בדם.

(אגרי הארץ הולניץ יוסף ע"ז)

ממצרים הרי שיצא נאולת מצרים הי' עיר כתי אסר דוקא.
 רש לומר, שכן הוא בנוגע לנאולה העתידה וריבוי צאתן מארץ מצרים אראנו נפלאותיה - שיצוי העבודה רייסונו מעינותין תוצהי הפעה כתי הרשמן' שבתורה. צניט של "אשר" - קא אתי כתי דא מלכא משיחא וראה אנהי'ק רהבעש"ט נרשכה בכ"ט כהחלתו ובכ"ט.

61) להעיר מהקשר רציני לשבט אשר (ששייך גם הוא לתורש שבט) - ע"ס המבואר בלקוטי לוי"צ שם, שי"ע כתי אשר הי' נאולת מצרים. כי הרי שרת כתי אשר היא שכשרה ליעקב שיוסף חי הוא. . והיא היא כהרמחה למשה היכן יוסף קבור. שאז לקח משה את עצמות יוסף עמו. והיי' יי"ם. וכלי ואח לא יכלו לצאת

לא להשלים עם המציאות!

אין לו ליהודי להשלים עם מצב הגלות - אלא עליו לצעוק להקב"ה: "למה הרעותה לעם הזה", ולבקש על כללות ענין הגאולה • ולא כמו אלו הסוענים שטוב להם בגלות, ולא איכפת להם להשאר בגלות ח"ו - כל זמן שיכולים ללמוד תורה, והלואי שיניחו להם להמשיך לחיות באופן כזה • "תורת אמת" אומרת שזהו מצב של גלות - "בנים שגלו מעל שולחן אביהם", וזהו מצב בלתי רצוי; משה רבינו צועק להקב"ה על כללות ענין הגלות באמרו "למה הרעותה לעם הזה" • מובן בפשטות שלאחר שמשה רבינו הרהיב עוז בנפשו לומר להקב"ה "למה הרעותה לעם הזה" - בודאי לא אמר זאת בקרירות ובאדישות, אלא בצעקה ו"שטרעם" • משיחת ש"פ וארא, ר"ח שבט ה'תשמ"ג - בלתי מוגה

הגוף ע"י קיום התורה ומצוותי'. והנה, מלבד חשכת הגוף מצ"ע ישנו גם החושך דכללות זמן הגלות, ועאכו"כ - החושך כפול ומכופל דסוף זמן הגלות, בעקבתא דמשיחא, ובפרט כאשר נמצאים בחוץ לארץ - שאז ההוספה בחושך היא לא רק מצד הזמן (זמן הגלות), אלא גם מצד המקום (מקום הגלות) חוץ לארץ.

ואפילו היהודים שנמצאים בארץ ישראל - הרי כאשר ביהמ"ק אינו קיים כו', אזי נחשבת ארץ ישראל גופא כ"חוץ לארץ" - ביחס ובערך למעמדה ומצבה האמיתי.

[. .] ולא לו ש"תואנה הם מבקשים" ושואלים מהי ההוכחה לכך - הרי זה מפורש ב"סידור": אנשי כנסת הגדולה תיקנו לומר בתפלה "זמפני חטאינו גלינו מארצנו", ותפלה זו אומרים גם היהודים שנמצאים בארץ הקודש ובירושלים עיר הקודש - בהיותם בירושלים עיר הקודש אומרים הם: "זמפני חטאינו גלינו מארצנו!"

א. פרשת וארא היא פרשה ארוכה שיש בה ריבוי פסוקים, אבל הנקודה הכללית המשותפת לכל הפסוקים שבפרשה זו היא - שכולם שייכים לפרשה ששמה "וארא". ובפשטות: כאשר שואלים להיכן שייך פסוק זה - אזי התשובה היא: לפרשת "וארא". וע"פ הידוע ש"שמו אשר יקראו לו בלה"ק" מורה על תוכן הענין - מובן, שהתוכן הכללי של כל פסוקי פרשה זו הוא - "וארא".

והנה, הפירוש דתיבת "וארא" הוא - מלשון ראי', כלומר, שרואים את הדבר באופן גלוי. וזוהי ההוראה בנוגע לעבודת ה' - שכללות העבודה צריכה להיות באופן של ראי' ("וארא"), כלומר, שעבודתו היא באופן של ראיית אלקות בגלוי, כדלקמן.

ב. והביאור בזה:

כללות החילוק שבין הנשמה לגוף הוא - בדוגמת החילוק שבין אור לחושך, כלומר, שהגוף ענינו חושך והנשמה - "נר הוי" נשמת אדם" - ענינה להחיות ולהאיר את חשכת

והנה חושך הגלות היא עד כדי כך – שיש מקום להקשות ולשאול: "למה הרעותה לעם הזה" – כמסופר בס"פ שמות שמישה רבינו, חכמה דקדושה, בא בטענה להקב"ה: "למה הרעותה לעם הזה!"

יהודי יודע אמנם שכללות ירידת הגלות – "ירוד ירדנו" – היא באופן דירידה לצורך עלי'. וכפי שאמר הקב"ה ליעקב אבינו טרם ירידתו למצרים: "אל תירא מרדת מצרימה. . . אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה" (ויגש מו ג-ד); אבל אעפ"כ, נשאלת השאלה – מצד חכמה דקדושה (כדלקמן ס"ה) – "למה הרעותה לעם הזה!"

ועפ"ז – הרי יתכן שחושך הגלות יגרום לנפילת הרוח אצל יהודי, כך שענין זה יפריע לו ח"ו לעבוד את עבודתו באופן המתאים.

ג. ועל זה באה ההוראה הנלמדת מתוכן פרשת "וארא" – שזהו מענה הקב"ה למשה רבינו על טענתו "למה הרעותה לעם הזה" ביחס לגלות מצרים:

עבודתו של יהודי צריכה להיות באופן של "וארא" – ראיית אלקות, כלומר, לא רק שמבין זאת באופן שכלי, אלא שהדבר מתאמת אצלו בתכלית ההתאמתות – כדוגמת ההתאמתות שע"י ראי'.

וכידוע מעלת ראי' לגבי שמיעה – שכאשר האדם רואה בעצמו דבר מסויים, אזי מתאמת אצלו בתכלית ההתאמתות, כך שאפילו כאשר ישנם בשכלו קושיות על ענין זה, אין זה מחליש כלל את התאמתות הדבר, מכיון שהוא בעצמו ראה זאת (משא"כ כאשר שומע את הדבר ממישהו אחר ומבין זאת בשכלו, שאז יכול להיות חלישות בדבר ע"י קושיות בשכל כו').

[.] ובנוגע לענינו: כאשר עבודתו של יהודי היא באופן של ראי' ("וארא"), ראיית אלקות – אזי אין דבר שיכול לגרום לחלישות

בעבודתו ח"ו, וגם בהיותו בחושך כפול ומכופל דזמן הגלות הרי הוא משמש את קונו באפו המתאים, אע"פ שמצד השכל – חכמה דקדושה – ממשיך לשאול "למה הרעותה לעם הזה" (כדלקמן), וטעם הדבר שאין הדבר גורם לחלישות ח"ו בעבודתו – מכיון שכללות עבודתו היא באופן של ראי' ("וארא"), תכלית ההתאמתות.

ועוד עילוי בזה:

כאשר העבודה היא באופן של ראי' ("וארא") – אין זה ענין הדורש ריבוי זמן, כלומר, שלכל לראש עליו לפעול על עצמו פרט זה, ואח"כ פרט נוסף וכו', אלא כללות העבודה נעשית בשעתא חדא וברגעא חדא – שזוהי מעלת ראי' על השמיעה, שע"י ראי' לוקחים הן את כללות הדבר והן את פרטי הדבר בבת אחת.

דהנה, ענין השמיעה מוכרח להיות בסדר והדרגה דוקא – כלומר, שלכל לראש שומע פרט א', ואח"כ פרט נוסף וכו', ואי אפשר לו לשמוע ב' פרטים בבת אחת, כי "תרי קלא לא משתמעין", משא"כ בראי' – שרואה את הענין כולו בבת אחת, הן את כללות הענין והן את פרטי הענין (שיש בזה מה שאין בזה כו'), וכל זה - בבת אחת בשעתא חדא וברגעא חדא.

ד. בהאמור לעיל ישנה הוראה נוספת – שאין לו ליהודי להשלים עם מצב הגלות, ולחשוב שהוא יכול להשאר בגלות ח"ו – אלא עליו לצעוק להקב"ה: "למה הרעותה לעם הזה", ולבקש על כללות ענין הגאולה.

ולא כמו אלו הטוענים שטוב להם בגלות, ולא איכפת להם להשאר בגלות ח"ו – כל זמן שיכולים ללמוד תורה, והלואי שיניחו להם להמשיך לחיות באופן כזה [אם בכלל אפשר לקרוא לחיים אלו בשם "חיים" – חיים הראויים לשמם!] – "תורת אמת" אומרת שזהו מצב של גלות – "בנים שגלו מעל שולחן

אין לסמוך על גלגול הבא...

בנוגע לחיוב דכאו"א מישאל ללמוד כל התורה כולה – מבואר בהלכות תלמוד תורה שיכול להיות "בגלגול זה או בגלגול אחר". אמנם, בימינו אלה, סוף זמן הגלות, בסמיכות ממש לגאולה האמיתית והשלימה – אי-אפשר לסמוך על גלגול אחר... ויתירה מזה: אי אפשר לסמוך על הרגע שלאח"ז, שהרי יתכן שמישיח צדקנו יבוא ברגע זה ממש! – צריכים רק לדפוק על השולחן ולצעוק "דאלאי גלות"...

[.] ומכיון שבימינו אלה – לאחר אריכות הגלות כו' עד עתה – כבר נתבררו כל הניצוצין כו', הרי בודאי שכבר נשלמה כוונת הגלות, ובמילא – "דאלאי גלות!" (משיחת ש"פ וארא, מבה"ח שבט ה'תשמ"ח – בלתי מוגה)

ודאי מקוה באמת שמישיח צדקנו יבוא "היום"

[.] יהודי צריך להתפלל ולבקש מהקב"ה "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", וצריך לקוות שהקב"ה ימלא בקרוב ממש את בקשתו – "כי לישועתך קוינו כל היום", "אחכה לו בכל יום שיבוא".

ומובן בפשטות שכאשר מתפלל להקב"ה, "דע לפני מי אתה עומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה" – אין יהודי נחשד ח"ו שתפלתו היא באופן ד"אחד בפה כו'", היינו, שבפיו אומר "כי לישועתך קוינו כל היום", "אחכה לו בכל יום שיבוא", ובמחשבתו חושב שזה יהי' למחרת, ויש מחר לאחר זמן ח"ו! – אלא ודאי מקוה באמת שמישיח צדקנו יבוא "היום", ומיד הן נגאלין".

(משיחת כ"ד טבת ה'תשמ"ב - בלתי מוגה)

הכרעת הכף לטובה היתה כבר

ע"י שעבוד הלב והמוח נעשה ביטול היצר דהיפך הטוב "בכל לבבך, בשני יצריך", עד שבאים לדרגת העבודה ד"בכל מאדך". ועוד ועיקר – שע"י מבטלים את כל המציאות דלעו"ז, עד לביטול הגלות והבאת הגאולה, כפס"ד הרמב"ם "עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

ובפרט – שהכרעת הכף לטובה היתה כבר לפני זמן רב, ומאז, הוסיפו ריבוי מופלג של מצוות ומעשים טובים. וא"כ, בודאי ובודאי ש"מיד הן נגאלין".

(משיחת ש"פ וארא, ר"ח שבט ה'תשמ"ז - בלתי מוגה)

מוקדש לז"ג הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ד ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי

רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך ריבוי שנים – נפטר ביום ג' אייר ה'תשס"ג לסדר "אמור אל הכהנים"

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מבינים כלל וכלל הסיבה לאריכות הגלות² עד היום הזה, לאחר ששכר נתקיימו כל הסימנים דעקבות משיחא (בסיום מסכת סוטה וכיו"ב), וכבר בזמן הגמרא "כלו³ כל הקיצין"⁴, וכן הקיצים שנאמרו ע"י גדולי ישראל בדורות שלאח⁵ – לא נגרע ח"ו בשלימות ותוקף האמונה דבני"בביאת המשיח. ואדרבה – אריכות הגלות מוסיפה בהצעה "עד מתי", ובהתביעה כביכול להקב"ה "והצל לא הצלת את עמך", והבקשה והדרישה לגאול את בני"ב תיכף ומיד ממש.

ועאכו"כ בבוא זמן מיוחד ומסוגל ביותר לגאולה – בארבעים שנה בעשתי עשר חודש גו"⁶, ההכנה הכי אחרונה וקץ הכי אחרון להכניסה לארץ בגאולה האמיתית והשלימה – צריך כאו"א מיישראל לעשות כל התלוי בו לנצל זמן סגולה זה להביא את הגאולה האמיתית והשלימה **כפשוטה ממש**⁶, ע"י חיזוק האמונה בביאת המשיח, הצפי' והבקשה ודרישה לביאתו, ועוד ועיקר ע"י ההוספה בעניני תומ"צ ובפרט בהפצת המעיינות חוצה, האנשים והנשים⁷ והטף, כל אחד ואחת לפי ענינו.

(משיחת ש"פ וארא, ר"ח שבט, ה'תש"נ - מוגה)

וש"נ).

6) כדברי אדמו"ר מהר"ש – בהמשך לדברי הצ"צ שה"קץ" שזכר במאמר הנ"ל נתקיים ע"י הדפסת ה"לקוטי תורה" – שצריכים ביאת המשיח כפשוטו ממש (לקו"ש ח"ו ע' 80 הערה 70. ועוד).

7) והדגשה יתירה בנוגע לנשי ישראל – כמארז"ל (סוטה יא, ב) "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים", וע"פ מ"ש בכתבי האריז"ל (ל"ת וסה"ל שמות ג, ד. ועוד) שדור האחרון של הגלות הוא גלגול של הדור שיצא ממצרים, מובן, שהגאולה האמיתית והשלימה תהי' בשכר נשים צדקניות שבדורנו.

2) גם לאחר כל הביאורים שבזה, כידוע מאמרו של רבינו הזקן "להבין ענין גלות הזה שנתארך מאד" (מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תנב ואילך. וש"נ), וכיו"ב.

3) סנהדרין צז, ב.

4) וי"ל הפירוש ד"כלו" – גם מלשון כל ושלימות, שכל עניני העבודה הקשורים עם ה"קיצין" היו בשלימות, ואעפ"כ, עדיין לא בא.

5) ולדוגמא – במאמרו הידוע של רבינו הזקן ד"ה ואת האלף (מאמרי אדה"ז פרשיות ח"א ריש ע' תכא). ולהעיר גם מהמבואר במאמרו של רבינו הזקן בענין ריבוי והתאחרות הקיצים (מאמרי אדה"ז הקצרים ס"ע תקלט.

המדור מוקדש

לעילוי נשמת

חי'ה מושקא ושטערנא אסתר ע"ה בנות - יבלחטיא - הרה"ח ר' אפרים זאב שמואלי שיהי' נלב"ע ביום כ"א מנחם-אב ה'תשס"ד

ולע"נ הוריו: ר' ברוך אשר ב"ר זאב ע"ה שמואלי - נפטר ביום ש"ק פ' בהעלותך, י"ד סיון ה'תשס"ג ומרת גי'שא גני' בת ר' אפרים ע"ה - נפטרה ביום ש"ק פ' ויחי, ט"ז טבת ה'תשס"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

אביהם", וזהו מצב בלתי רצוי; משה רבינו צועק להקב"ה על כללות ענין הגלות באמרו "למה הרעותה לעם הזה"; ולעומת זאת – אומר הוא שטוב לו, ר"ל, להשאר בגלות!

ואפילו בנוגע ללימוד התורה – הרי יודע מה שאמר חכמים "מיום שחרב ביהמ"ק וגלינו מארצנו ניטלה עצה ממנו ואין אנו יודעים לדון כו'" (מגילה יב, כ), כלומר, שענין הגלות מבלבל ללימוד התורה בשלימות – כפי שהי' שייך בזמן שביהמ"ק הי' קיים!

אבל אעפ"כ, כאשר מתערב היצה"ר ומתחיל בפיתויים והסתות כו' – הנה בהיותו "אומן במלאכתו", ובאופן ד"הנחש הי' ערום", הרי ע"י הערמוניות שלו מסוגל הוא להטות את שכלו של האדם, כך שיתקבל בשכלו דבר של **שטות וסכלות** – שטוב לו בגלות, וכיו"ב.

וזוהי הסיבה מה שהיצה"ר נקרא "מלך זקן וכסיל" – דלכאורה תמוה: כיצד אפשר לכנות את היצה"ר בשם "כסיל", הרי הוא ערמומי ביותר ("והנחש הי' ערום") ובעל תחבולות כו'?! – אלא הביאור בזה: השם "כסיל" ניתן לו ע"ש **הפעולה** שלו – שהוא עושה את **האדם** (השומע ומקבל את דבריו) ל"כסיל"!

ה. וכאמור – ענין זה למדים מהנהגתו של משה רבינו, שצעק להקב"ה: "למה הרעותה לעם הזה"!

כלומר: אעפ"כ שבודאי יודע משה רבינו אודות הנהגת האבות **שלא** הרהרו אחר מדותיו של הקב"ה [וכמובן גם בפשטות הכתובים – כאשר מתבוננים באיזה בית נולד ונתחנך משה רבינו – בביתו של עמרם שהי' "גדול הדור", ועד שמשה רבינו נקרא בכ"מ (גם בפרש"י עה"ת, פשוטו של מקרא) בשם "בן עמרם", וא"כ, בודאי סיפרו לו אודות הנהגת האבות וכו'] – אעפ"כ טען משה רבינו להקב"ה: "למה הרעותה לעם הזה"?!
ומובן בפשטות שלאחר שמשה רבינו

הרהיב עוזו בנפשו לומר להקב"ה "למה הרעותה לעם הזה" (בידעו שהאבות לא הרהרו אחר מידותיו של הקב"ה) – בודאי לא אמר זאת בקרירות ובאדישות ("קאלט-בלוטיק"), אלא באופן של **צעקה** ו"שטורעם": "למה הרעותה לעם הזה"!

טענתו של משה רבינו – חכמה דקדושה – בודאי לא גרעה מאומה ולא נגעה כלל ח"ו בענין האמונה בהקב"ה (אמונה פשוטה שלמעלה מטו"ד), אבל לאידך, מצד חכמה דקדושה היתה הטענה "למה הרעותה לעם הזה".

וענין זה נכתב **בתורה** – בתור הוראה ליהודי שמצד שכלו (שכל דקדושה) עליו לצעוק "למה הרעותה לעם הזה". כלומר: ביחד עם זה שלומדים בתורה שהקב"ה אמר למשה רבינו (במענה לטענתו "למה הרעותה לעם הזה") "חבל על דאבדין ולא משתכחין, יש לי להתאונן על מיתת האבות . . (ש)לא הרהרו אחר מדותי, ואתה אמרת למה הרעותה" (פרש"י ריש פרשתנו) – ביחד עם זה צוה הקב"ה **לכתוב בתורה** את טענתו של משה רבינו "למה הרעותה לעם הזה", מכיון שגם בזה ישנה הוראה נצחית לכאו"א מיישראל, אפילו לאחר המענה של הקב"ה "חבל על דאבדין כו'".

[. . .] וטעם הדבר – מכיון שהקב"ה רוצה **ששכל** דקדושה יאמר באופן המתקבל אצלו. וכאמור – אין לזה כל סתירה בנוגע לענין האמונה ח"ו, אלא שמצד שכל דקדושה צריכים לומר כפי שמתקבל בשכל דקדושה, כי כך הוא האמת – מצד השכל דקדושה.

וע"ד מארז"ל (יומא סט, ב) בנוגע לאמירת "האל הגדול הגבור והנורא" כאשר עכו"ם מרקדין בהיכלו והוא שותק – "מתוך שיודעין בהקב"ה **שאמיתי** הוא לפיכך לא כיזבו בו", כלומר, שהקב"ה רוצה שיהודי יאמר את **האמת**, כפי שמתקבל אצלו מצד שכל

דקדושה. ולכן, מצד שכל דקדושה טוען יהודי להקב"ה – "למה הרעותה לעם הזה". וביחד עם זה – אין זה בסתירה כלל לענין האמונה. ולא לו ש"תואנה הם מבקשים" ושואלים היכן מצינו ענין כזה (שמצד שכל דקדושה ישנה קושיא, וביחד עם זה אין זה בסתירה לענין האמונה) – הרי ידוע לשון חז"ל בכ"מ (יבמות עו, ב. ועוד): "אם הלכה – נקבל, ואם לדין – יש תשובה", כלומר, אמנם מצד השכל "יש תשובה", אבל אעפ"כ אין זה גורע מאומה ח"ו מקבלת ההלכה באופן של אמונה כו'.

וזהו כללות ההוראה שלמדים מפסוקים אלו – שכאשר יהודי נמצא בגלות אין לו להשלים עם המציאות כו', אלא עליו לצעוק להקב"ה "למה הרעותה לעם הזה", ולדרוש שיתבטל כבר ענין הגלות; אבל ביחד עם זה – הרי הוא עובד עבודתו באופן המתאים מבלי להתפעל מחשכת הגלות, מכיון שהטענה השכלית ("למה הרעותה לעם הזה") אינה בסתירה ח"ו לענין האמונה, וזהו המענה על הטענה "למה הרעותה לעם הזה" – "וארא", כלומר, שעבודתו של יהודי צריכה להיות באופן של ראי', ראיית אלקות, שאז אינו מתפעל מחשכת הגלות ועובד עבודתו באופן המתאים (כנ"ל ס"ג).

ו. אבל עדיין נשאלת השאלה: מניין לו הכח שלמרות היותו בחשכת הגלות תהי' עבודתו באופן של ראיית אלקות?! – דלכאורה, מכיון שנמצאים בחשכת הגלות, שזהו חושך שיש בו מציאות וממשות – "וימש חושך" – כי לכאורה הקב"ה רצה שבני" יהיו בחשכת הגלות [דפשיטא שסיבת הגלות אינה מפני שנבוכדנצר הרשע הגלה את בני" – לגוי אין שליטה על בני" (ועאכו"כ בהיותם בארץ ישראל כו') וכל מציאותו היא "כגרזן ביד החוצב כו"], והתורה אומרת שזהו מעמד ומצב ד"אותותינו לא ראינו גו" – א"כ מניין הכח לעבודה באופן של ראי'?

הנה המענה לזה הוא – "וארא אל האבות": מכיון שאצל האבות, אברהם יצחק ויעקב, ה' הענין דראיית אלקות ("וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב") ועבודתם היתה באופן של ראי' – הרי זה נמשך לכאו"א מישראל באופן של ירושה, ככל עניניהם של ה"אבות", הנמשכים באופן של ירושה לבניהם אחריהם – כאו"א מישראל.

ומובן, שכאשר מדובר אודות ענין של ירושה – אין זה תלוי כלל במעמדו ומצבו של היורש כי אפלו תינוק קטן שנולד זה עתה הרי הוא יורש את הכל. ועד כדי כך – שהיורש הוא במקום המוריש ממש, כמ"ש "תחת אבותיך יהיו בניך" (וכידוע הנפק"מ להלכה בפועל כאשר אומרים שהיורש הוא כמו עצם המוריש, ואכ"מ).

ועפ"ז מובן שאצל כאו"א מישראל יכולה להיות העבודה באופן של ראי' – מכיון שהוא מקבל זאת באופן של ירושה מה"אבות" שאצלם ה' הענין ד"וארא", ועד שהוא במקום המוריש (עצם המוריש) ממש.

וענין זה מודגש גם בשם הפרשה – "וארא" סתם, ולא "וארא אל אברהם גו" או "וארא אל האבות":

"וארא" סתם מורה שזהו ענין השייך לכאו"א מישראל, משא"כ "וארא אל אברהם" או "וארא אל האבות" מורה שזהו ענין הקשור עם מעלתו המיוחדת של אברהם, מעלת האבות כו'. ולכן מדגישים ששם הפרשה הוא "וארא" סתם – להורות שזהו ענין השייך לכאו"א מישראל.

אבל כאשר נכנסים לפרטי הענין ושואלים מניין נלקח הכח לענין ד"וארא" (עבודה באופן של ראי') אצל כאו"א מישראל – אזי המענה הוא בהמשך הכתוב: "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב", וכפי שמפרש רש"י (פשוטו של מקרא) – "וארא אל האבות", כלומר,

לחודש⁹. . הואיל משה באר את התורה¹⁰, "בשבעים לשון"¹¹ (תוכן עבודתו של בעל ההילולא בהפצת המעיינות חוצה בשבעים לשון¹²) – לעורר ולחזק איש את רעהו בכל הענינים האמורים, ובמיוחד בזירוז והבאת הגאולה תיכף ומיד.

וכן יש לעורר ע"ד ההכנות לעריכת ההתוועדות העשירי בשבט – שבודאי תהי' ביחד עם בעל ההילולא, נשיא דורנו בראשנו, ומשה ואהרן ("הם המדברים גו' להוציא את בני ישראל ממצרים"¹³) עמהם¹⁴, כיון שתיכף ומיד ממש, ביום הש"ק פרשת וארא (לפני התחלת הקריאה בפרשת בא), יוצאים כל בני מהגלות, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"¹⁵ (כפי שקורין במנחה), ובלשון המדרש¹⁶ "ראובן ושמעון סלקין", העלי' דכל בני ישראל מן הגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה, כולל גם העלי' דבני ישראל לדרגת האבות¹⁷, העצם דישראל כפי שהם חד עם עצמותו ית', ובזה גופא בעילוי אחר עילוי עד אין סוף, כמ"ש¹⁸ "יכלו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון", בביהמ"ק השלישי והמשולש, "מקדש אדני-י כוננו ידיך"¹⁹.

(משיחת ש"פ וארא, כ"ח טבת, מכה"ח שבט ה'תשנ"ב - מוגה)

- (10) דברים א, ג-ה.
- (11) פרש"י שם, ה.
- (12) ראה לקו"ש חלו"ו ר"ח שבט תש"נ ס"ו. וש"נ.
- (13) פרשתנו ו, כז.
- (14) ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד – פסחים קיד, סע"ב.
- (15) בא י"ד, ט.
- (16) ויק"ד פל"ב, ה. וש"נ.
- (17) ומודגש ביותר בשנה זו, ה' תהא שנת נפלאות בכל, "בכל מכל כל" – מעלת האבות שהטעימן הקב"ה בעוה"ז מעין העוה"ב (כנ"ל ס"ז [סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 262]).
- (18) תהלים פד, ח.
- (19) בשלח טו, יז.

(9) להעיר מהשייכות דר"ח שבט (חודש החמישי בחדשי החורף) לר"ח מנחם-אב (חודש החמישי בחדשי הקיץ), יום ההילולא של אהרן הכהן, גמר ושלמות עבודתו של אהרן במשך קכ"ג שנה** באופן ד"אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" (אבות פ"א מ"ב), שבאופן כזה צריכה להיות עבודת כאו"א מישראל, "הוי מתלמידי של אהרן" (אבות שם), כמודגש במיוחד באופן עבודתו של בעל ההילולא דעשירי בשבט.

** להעיר מהשייכות לאמירת הלל בראש חודש - י'נמצאו ענין בכל ההלל הללויה מאה ושלש ועשרים פעמים, סימן להם שנותיד של אהרן (רמב"ם הל' זנוכה פ"ג ה"ב. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 229 ואי"ק).

כאו"א מישראל צריך לעשות כל התלוי בו לנצל זמן סגולה זה להביא את הגאולה האמיתית והשלימה כפשוטה ממש

[. .] ובאותיות פשוטות – בנוגע למעשה בפועל:

במשך כל שנות הגלות האמינו ומאמינים כל בני" באמונה שלימה בביאת המשיח, ומצפים לביאתו, "אחכה לו בכל יום שיבוא"¹.

וככל שמתארך גלות זה האחרון (גלות אדום) שנתארך ביותר וביותר – הרי, אע"פ שלא

(1) ראה לקו"ש חכ"ג ע' 394 ואילך.

הידיעה שמעוררת ופועלת להשלים את כל מעשינו ועבודתינו

ובנוגע לפועל:

בעמדנו בשבת מברכים חודש שבט, כולל ובמיוחד העשירי בשבט – צריך כאו"א לקבל על עצמו להוסיף ביתר שאת וביתר עוז במעשיו, תורתו ועבודתו של בעל ההילולא, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נס"ו¹, ובפרט בהביטול וההתקשרות אל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא הדור, "הנשיא הוא הכל"², שבכאו"א - מציאותו וכל עניניו, בכל מכל כל, נעשים קודש לנשיא הדור, עי"ז שמלאים וחדורים בקיום שליחותו של נשיא הדור - משה רבינו שבדור³, גואל ראשון הוא גואל אחרון⁴ - שענינו העיקרי "להביא לימות המשיח"⁵ בפועל ממש.

ולהוסיף, שהידיעה שתיכף ומיד נכנס כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (כיון ש"הקיצו ורננו שוכני עפר"⁶) ומביט על כאו"א מהחסידיים והמקושרים לבחון מעמדו ומצבו כו', מעוררת ופועלת לסיים ולהשלים (גם מלשון שלימות) את כל מעשינו ועבודתינו.

וכדאי ונכון לערוך התוועדויות מיוחדות – החל מיום הש"ק מברכים חודש שבט (נוסף על ההתוועדות שבכל שבת ושבת, "שנאמר בפרשת שבת ויקהל משה . . להקהיל קהילות"⁷ בכל שבת להכנס בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ללמוד בהם תורה לרבים⁸), ובפרט בראש חודש שבט (נוסף על הנהוג לאחרונה בכל ראשי חודשים), "בעשתי עשר חודש באחד

1) לשון אדה"ז באגה"ק שם.

2) פרש"י חוקת כא, כא.

3) "אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא" (תקו"ז תס"ט), "ואין דור שאין בו כמשה" (ב"ר פנ"ז, ז).

4) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך. וש"נ.

5) משנה ספ"ק דברכות. וראה גם קונטרס משיחות ש"פ חיי שרה, וש"פ שמות שנה זו (סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 111 ואילך. ע' 245 ואילך).

6) ישעי' כו, יט.

7) וי"ל שקאי על האנשים והנשים והטף, כמו "ויקהל משה" שנאמר בנוגע לציווי נדבת המשכן שהשתתפו בזה האנשים והנשים (ויקהל לה, כב ואילך), "הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמם ובממונם אנשים ונשים כמקדש המדבר" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ב), וגם הטף, שגם הם השתתפו נדבת המשכן* (אדר"ג רפי"א).

8) שו"ע אדה"ז או"ח סר"צ ס"ג (מ"ל"ש ר"פ ויקהל).

(* אף ש"אין מבטלין תינוקות של בית רבן לבנין" (רמב"ם שם).

שהכח לזה נלקח מה"אבות" באופן של ירושה, כנ"ל.

ז. ההוראה מכל האמור לעיל בנוגע לפועל:

בעמדנו ביום השבת לאחרי קריאת פרשת "וארא" – ישנה נתינת כח מיוחדת לכאו"א מישראל שעבודתו בכל עניני התורה ומצוותי' תהי' באופן של ראי', ובפרט כאשר מדובר אודות העבודה המיוחדת דימים אלו – ר"ח שבט, וימי ההכנה ליום ההילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר בעשירי בשבט, הנכלל כבר ב"ראש חודש" שבט, שכל ענינים אלו צריכים להיות באופן של ראי' – "וארא".

וכללות העבודה הקשורה במיוחד עם יום ההילולא דעשירי בשבט היא – הפצת התורה והיהדות, והפצת המעיינות חוצה, שזו היתה כללות עבודתו של בעל ההילולא. וכאמור – עבודה זו צריכה להיות באופן של ראי' – "וארא".

ומובן שאין להסתפק בהחלטה טובה ובמחשבה בלבד, או אפילו בדיבור, אלא "המעשה הוא העיקר".

וענין זה גופא (שהדברים צריכים לבוא לידי מעשה בפועל) מודגש גם בתוכן הענין ד"וארא": הפירוש המדויק דתיבת "וארא" הוא – להראות **לאחרים**, ובנוגע לעבודת האדם – הרי זה שייך רק כאשר מדובר אודות ענין של מעשה בפועל, שאז נראה הדבר לכל אלו שנמצאים מסביבו (משא"כ כאשר הענין הוא במחשבה בלבד – שאז אין הזולת יודע זאת כלל, אפילו כאשר הענין הוא בדיבור בלבד – שאז אין הזולת רואה את הדבר, כי אם באופן של שמיעה בלבד).

ומכיון שהעבודה צריכה להיות באופן שגם הזולת יוכל לראות זאת בגלוי ("וארא" – לאחרים), מובן, שאז נעשית העבודה באופן טוב ונעלה יותר: כאשר אין מי שרואה כיצד עובד את עבודתו, יכול לעשות חשבון –

בשלב מסויים – שכבר עבד די והותר ועתה יכול לנוח! אבל כאשר יש משהו שרואה את מעשיו – הרי זה ממריץ אותו להוסיף בעבודתו כו'. וע"ד מאמר ריב"ז לתלמידיו: "הי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם כו'" (ברכות כח, ב).

ובזה נכללת גם פעולת ההשפעה על הזולת – כי כאשר הזולת רואה את אופן עבודתו, הרי זה מהווה "דוגמא חי" עבורו שגם הוא יתנהג באופן כזה. ועי"ז שפועל ומשפיע על הזולת נפעל עילוי גם אצלו – ע"ד מארז"ל (סוטה לד, א) שכאשר ב' אנשים נושאים משא יחדיו, בכחם להרים משא כבד יותר מאשר כפליים מהמשא שיכול לישא כל א' מהם בפ"ע, וע"ז מובן בנוגע לעבודת ה' – כאשר העבודה היא בצירוף המשפיע והמושפע יחדיו.

ואין לחשוש מהענין ד"מחזי כיוהרא" (כאשר הזולת רואה את אופן עבודתו כו') – כפי שהדגיש כ"ק מו"ח אדמו"ר כו"כ פעמים שבימינו אלו אין להתחשב בענין ד"מחזי כיוהרא", מכיון שנמצאים אנו בסוף זמן הגלות ובסמיכות ממש לביאת משיח צדקנו, ולכן בהכרח להזדרז במילוי השליחות המוטלת על כאו"א מאתנו לעשות את כל התלוי בו להביא את הגאולה.

ומה שטוען: מכיון שתיכף ומיד בא משיח צדקנו – "משיח נאו" – לשם מה עליו להתייגע בעבודת הברורים כו', מוטב לו לשבת במנוחה ולעסוק בלימוד התורה, ולהשאיר את סיוע עבודת הברורים למשיח צדקנו, שלכולי-עלמא יעשה זאת באופן נעלה יותר ובתכלית השלימות! – הנה על זה אומרים לו שישנה מעלה מיוחדת בעבודה דזמן הגלות, שאז ישנו העילוי ד"יתרון האור מן החושך", ולכן צריכים "לחטוף" ("אריינכאפן") כל מה שיכולים להספיק בזמן הגלות!

רעידות אדמה ושייכותם לבני ישראל

כל המאורעות שבעולם משתלשלים מהנהגת בני – שהרי מקרא מלא דיבר הכתוב "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל", היינו, שכל המאורעות שב"גבולות עמים", שבעים אומות העולם, קשורים ביציבות ותוקף עם "בני ישראל". ולכן, כאשר בני" מוסיפים בעבודתם בלימוד התורה וקיום מצוותי [הן העבודה דקיום התומ"צ, והן העבודה דבירור העולם, כולל ההשפעה על אוה"ע לקיים שבע מצוות בני נח], ה"ז פועל בדרך ממילא (ללא צורך בהתעסקות מיוחדת, אפילו לא במחשבה בלבד) קיום ועמידת העולם כולו, בכל שבעים אומות העולם, "יצב גבולות עמים".

ויש לומר, שהשינויים שנעשו בעולם בתקופה האחרונה, המדגישים שזוהי התקופה דעקבתא דמשיחא – הם כתוצאה מעבודתם של ישראל בתקופה האחרונה [..].

(קטע מסיים שיחת ש"פ תולדות, ד' כסלו ה'תש"נ - מוגה)

מההשלמות לשיחה זו (בלתי מוגה):

תפקידו של יהודי הוא לקיים תומ"צ, ולא להסתכל על הנעשה בעולם, או אפילו להסתכל על השמים ("כי אראה שמך גו") – ואדרבה, התורה "לא בשמים היא"... אלא ניתנה בארץ דוקא.

אבל, כיון שבלאו-הכי שומע ויודע הנעשה בעולם, ומספרים לו שבאותה שעה שיושב ולומד תורה במנוחה, מתרחשים בעולם מהפיכות גדולות, רעידות אדמה, וכיו"ב – הרי זה נוגע גם אליו, הן בנוגע להכרת גדלות הא-ל, הן בנוגע ל"אחכה לו בכל יום שיבוא", והן בנוגע להוספה בעניני עבודתו, כנ"ל.

ולהעיר, שאף שלכאורה הרי זו "בטלנות" לומר כן, אבל, זוהי המציאות בפועל, כאמור, שמקרא מלא דיבר הכתוב "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל", ולכן, הנהגת בני ישראל פועלת ומשפיעה על המאורעות שבעולם שימשכו בכיוון הטוב והרצוי כו'.

בכל שנה מתגלה מענה הקב"ה על טענת משה

בהתחלת פרשת וארא משיב הקב"ה על טענת משה (בסיום פרשת שמות¹) "והצל לא הצלת את עמך", ותוכן המענה, שהקב"ה מקבל טענתו הצודקת של משה וגואל את בני – "לכן אמור לבני ישראל אני הוי' והוצאתי גו' והצלתי גו' וגאלתי גו' ולקחתי גו' והבאתי

אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אותה לכם מורשה גו"².

ומקדים לזה "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל שדי ושמי הוי' לא נודעתי להם"³, "לא נכרתי להם במדת אמיתית שלי. . . הבטחתי (לתת את ארץ ישראל) ולא קיימתי"⁴, "נדרתי להם ולא קיימתי", ועתה יקיים תיכף הקב"ה את הבטחתו להביא את בני" לארץ ישראל, לאחר ההקדמה ד"אמור לבני ישראל אני הוי'":

מבואר בדרושי חסידות⁵ ש"אני הוי'" הוא הגילוי דמתן תורה, וזהו "וארא את אברהם גו' ושמי הוי' לא נודעתי להם", שלהאבות שהיו לפני מ"ת לא נתגלה שם הוי' לאמיתתו כפי שנתגלה לבני" במ"ת, כהמשך הכתוב "לכן אמור לבני ישראל אני הוי'".

ועפ"ז יש לבאר השייכות להכניסה לארץ (שכל זמן ש"שמי הוי' לא נודעתי להם" לא נתקיימה ההבטחה לתת להם את ארץ ישראל, ורק לאחר גילוי שם הוי' במתן-תורה מתקיימת ההבטחה "והבאתי אתכם אל הארץ") – כי, במתן-תורה בטלה הגזירה דעליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים⁶, ואז יכולים בני" להכנס ל"ארץ כנען" ולעשותה "ארץ ישראל", כולל גם כללות מעשינו ועבודתינו בבירור העולם, שהעולם כולו יהי' בבחינת "ארץ ישראל" – דירה לו ית' בתחתונים⁷.

ובכל שנה ושנה כשקורין פרשת וארא בציבור⁸ – מתגלה מענה הקב"ה על טענתו של משה שבדור, וניצוץ משה שבכאור"א מישראל, שאף ש"מאז באתי גו' לדבר בשמך", בני" מקיימים מאז התומ"צ, מ"מ "הצל לא הצלת את עמך" (כמדובר בהתוועדות שלפנ"ז⁹) – שכיון שכבר הי' הגילוי דמתן-תורה, וחזר ונשנה¹⁰ ריבוי פעמים ב"זמן מתן תורתנו" בכל שנה ושנה¹¹ (יותר מג' אלפים וג' מאות פעמים שנים¹²). יש לבני" כל עניני התומ"צ בשלימות, ובאופן גלוי, "וארא"¹³, ולכן מבטיח הקב"ה שתיכף ומיד גואל את בני" מהגלות, "והוצאתי גו' והצלתי גו' וגאלתי גו' ולקחתי", ד' לשונות של גאולה¹⁴, "והבאתי אתכם אל הארץ", לשון חמישית, שרומז על הגאולה האמיתית והשלימה¹⁵, גאולה שאין אחרי' גלות¹⁶. (משיחת ש"פ וארא, ר"ח שבט, ה'תש"נ - מוגה)

2) ו-1 ח-1. ועד ל"חדשים" ממש (פרש"י תבוא כו, טז. ועוד).

3) ראה ס' השיחות תשמ"ח ח"א ע' 280 ואילך. ושי"נ. 13) וכפירוש רש"י: "וארא, אל האבות" – שבזה נרמזת השייכות לכאור"א מישראל, שהגילוי ד"וארא" קשור (לא כ"כ עם מעלתם ועבודתם הפרטית של אברהם יצחק ויעקב, אלא) עם היותם "אבות" דכאור"א מישראל, שמנחילים הענינים שלהם לבניהם אחריהם. "מעשה אבות סימן לבנים", היינו, שהגילוי שהי' אצל האבות נמשך לכאור"א מישראל. ויתירה מזה – בתוספת גילוי שם הוי' שבמ"ת.

14) ירושלמי פסחים פ"י ה"א. שו"ע אדה"ז או"ח סתע"ב סי"ד.

15) ראה תו"ש עה"פ (סקל"ח), ובמילואים לשם (ע' קיא). וש"נ.

16) מכלילתא בשלח טו, א. ועוד.

4) פרש"י שם, ג-ד. 5) תו"א פרשתנו נו, סע"א ואילך. ובארוכה – תו"ח שם פז, א ואילך. ובכ"מ. 6) תנחומא פרשתנו טו. שמו"ד פ"ב, ג. ועוד. 7) ראה תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ו. ובכ"מ. 8) נוסף על קריאתה ביחיד – שחייב להשלים פרשיותיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום (ברכות ת, סע"א. שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס רפה). בערב שבת (שם ס"ו), ועכ"פ קודם שיאכל בשבת שחרית (שם ס"ה). 9) שיחת ש"פ שמות – סה"ש ה'תשי"ג ח"א ע' 241-2. 10) ובאופן נעלה יותר – "מעלין בקודש".

11) נוסף על הענין דמ"ת בכל יום, כמארז"ל (שו"ע אדה"ז או"ח סימן סו ס"ב) "בכל יום יהיו בעיניך